
Deze aanvullende informatie is zoals aangeleverd door de auteurs; ze is niet inhoudelijk of taalkundig bewerkt door de redactie van het *Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde*.

Supplement Zoekstrategieën in PubMed voor onderzoeksvragen b, c en d

Voor vraag 2 zochten we naar relevante literatuur met de volgende combinatie van trefwoorden: (*e-cig*[ti] OR electronic cigar*[ti] OR electronic nicotine*[ti]*) AND (*adolescen*[ti] OR youth[ti] OR child*[ti] OR school [ti]*). Dit leverde 36 papers op, waarvan er 22 relevant waren, afgaande op titel en samenvatting. Dit wil zeggen dat de studie originele empirische gegevens presenteerde over experimenteren met e-sigaretten door jongeren onder de 18 jaar. Met behulp van de sneeuwbalmethode en een additionele handmatige search in de online versies van relevante tijdschriften, werden nog eens zes artikelen geïdentificeerd. De totaal 28 artikelen werden vervolgens beoordeeld op het criterium dat de studie de relatie tussen experimenteren met e-sigaretten en het roken van conventionele sigaretten onderzocht bij 12-18 jarigen. Dit resulteerde in 12 relevante artikelen.

Voor de derde onderzoeksvraag werden de volgende trefwoorden gebruikt: (*e-cig*[ti] OR electronic cigar*[ti] OR electronic nicotine*[ti]*) AND (*health risks* OR risks* OR safety* OR safe* OR addiction* OR addict* OR nicotine delivery**). Dit leverde 205 artikelen op waarvan er 34 relevant waren afgaande op titel en samenvatting. Hiervan waren 4 systematische reviews uit 2014 en 13 originele artikelen met empirische data. Deze 13 artikelen gaven echter geen nieuwe informatie dan de genoemde reviews. Kort na het afronden van deze search verscheen een rapport van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM) over de gezondheidsrisico's van e-sigaretten³ waarvan de resultaten meegenomen zijn.

Voor de vierde onderzoeksvraag werden de volgende trefwoorden gebruikt: (*e-cig*[ti] OR electronic cigar*[ti] OR electronic nicotine*[ti]*) AND (*cessat* OR ceas* OR quit* OR stop* OR abstin* OR abstain**). Dit resulteerde in 375 treffers. Vijf additionele artikelen werden gevonden middels de sneeuwbalmethode. De artikelen werden doorzocht naar studies bij tabaksrokers die wilden stoppen met roken met behulp van een e-sigaret. Omdat dit onderzoeksveld nog tamelijk nieuw is werden naast gerandomiseerde experimentele studies ook observationele studies geïnccludeerd, mits het gebruik van de e-sigaret werd gemeten tijdens de meest recente stoppoging en indien de analyse werd gecorrigeerd voor mogelijke versturende variabelen (in het bijzonder de mate van nicotineverslaving). Studies bij rokers die géén intentie hadden om te stoppen met roken of studies met als doel minder roken in plaats van stoppen met roken werden buiten beschouwing gelaten. Uiteindelijk voldeed één gerandomiseerd experiment en één observationele studie aan alle criteria.